

Proovivõtu skeemi nimi: **KILU ja RÄIM traali töõnduspüükidest**

1. Proovivõtu eesmärk

Eesmärk on koguda töõnduspüügi saaki iseloomustavaid bioloogilisi andmed: missuguste pikkuste ja vanustega kalad on enim mõjutatud töõnduspüügist ehk kuidas mõjutab töõnduspüük varu struktuuri.

2. Proovivõtu ühik (PSU praimary sampling unit)

Proovivõtu ühik on püügireis (fishing trip).

3. Üldkogumi kirjeldus (Sampling frame)

Üldkogumi moodustavad kõik Eesti kalalaevad, mis kasutavad pelaagilist traali.

4. Proovivõtu sagedus ja ruumiline kaetus

Räime ja kilu töõnduslikest püükidest kogutakse proove igakuiselt: igast alampiirkonnast (28-1, 28-2, 29, 32) 3-4 proovi.

5. Proovi (püügireisi) valimine

Proove kogutakse võimalusel üks proov igal nädalal igast alampiirkonnast. Laev valitakse VMS-i (vessel monitoring system) abil, püügil olevate laevade hulgast. Võimalusel valitakse selline laev, mille viimasest proovi võtmisest on möödunud kõige enam aega. Laeva valikul arvestatakse ka laeva pikkusklassidega (18-24m ning 24-40m).

Kapteniga võetakse ühendust, et selgitada välja proovi võtmise võimalus. Proove enamasti ei koguta, kui lossimine toimub öösel või ligipääsmatus sadamas. Võimalusel kogutakse proove esmakokkuostu kohas.

Proovi andmisest keeldumised ja proovide asukohast tingitud mittekogumised registreeritakse.

6. Proovi suurus ja koosseis

Ühe püügireisi kohta kogutakse umbes 10 kg (1 ämber) suurune proov, et hinnata püütavate kalade liigilist koosseisu (isendid loendatakse ning liigi kaupa mõõdetakse kogumass). Proov kogutakse püügi eri osadest (näiteks erinevatest anumatest).

Kui kogu proov koosneb vaid ühest liigist (kaaspüük alla 1%), võetakse kilu puhul juhuslikult umbes 200 isendit ning räime puhul 120 isendit.

Segukala puhul võetakse domineerivast liigist eelmises punktis toodud kogus ja kaaspüügina olevast liigist võimalusel räime 120, kilu 200 isendit (mitte vähem kui 30 kala). Kilu puhul mõõdetakse kõikidel isenditel kogupikkus ning isendid kaalutakse pikkusgruppide kaupa. Lisaks mõõdetakse 100 isendil kogupikkus, mass, määratakse sugu ja suguküpsus ning eemaldatakse vanuse määramiseks otoliidid.

Räime puhul mõõdetakse kõigil isenditel kogupikkus, kaal, määratakse sugu ja suguküpsus ning eemaldatakse otoliidid vanuse määramiseks.

7. Proovist kogutavad andmed ja mõõtmistäpsus

Kaptenilt kogutakse järgnev info:

- Laevareisi pikkus
- Võrgusilma suurus
- Laevareisi jooksul tehtud tõmmete hulk
- Traalitõmbe alguse ja lõpu koordinaadid ning aeg.

- Keskmise sügavuse traalimisel
- Mere keskmise sügavuse traalimise teekonnal
- Traalitõmbe sügavus
- Püügikogus liikide kaupa (kg)

Kogutud alamvalimid analüüsitakse laboris ning järgnevad parameetrid registreeritakse:

- Kogupikkus (TL (0,1 cm))
- Isendi kaal (0,1 g)
- Sugu ja küpsusaste (6-astmeline, kirjeldatud BITSi juhendis)
- Eemaldatakse otoliidid (*sagittae*) vanuse määramiseks
- Vanuse määramiseks vaadeldakse pealt valgusega mikroskoobi all alkoholisisaldatud otoliite.

8. Alandmete säilitamine

Alandmed säilitatakse tähtajatult nii paberandjal kui digitaalselt. Proovi käigus kogutud andmed hoiustatakse Excelis kokkulepitud formaadis ning on salvestatud vastutava töötaja arvutisse ja EMI andmebaasi. Laevade tehnilised andmed saadakse kalalaevade registrist (Fishing Vessel Register).